

Aan

Minister van SZW
Staatssecretaris Participatie en Integratie

nota

Concept Kamerbrief voortgang arbeidsmigratiebeleid en
reactie op het IBO, SER-advies en OVV-rapport

TER INFORMATIE

Directie

Datum

31-10-2025

Onze referentie

2025-

Opgesteld door

Aanleiding

- Afgelopen periode zijn verschillende rapporten over arbeidsmigratie gepubliceerd: IBO, SER en OVV. U heeft de TK toegezegd om een kabinetsreactie voor het einde van het jaar te sturen. In de bijlage vindt u een conceptversie.
- Jaarlijks informeren we de TK over de voortgang op alle aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten (Commissie Roemer). Dit is opgenomen als bijlage van de kabinetsreactie.
- Daarnaast was er in verschillende media aandacht voor het rapport van de Intelligence Group. Dit rapport stelt dat er 1 miljoen meer arbeidsmigranten in Nederland zijn dan gemeld in het IBO. In deze nota vindt u een appreciatie van het rapport.

Geadviseerd besluit

- Graag ontvangen wij uiterlijk maandagochtend 10 november uw reactie en conceptbrief, zodat wij uw opmerkingen kunnen verwerken in de versie die op 11 november ter bespreking wordt voorgelegd aan de ambtelijke onderraad. Wij streven naar de Raad Asiel en Migratie (RA&M) van 2 december en de ministerraad van 5 december.
- Vraag voor de staatssecretaris: wilt u deze stukken medeondertekenen? Aan het slot van deze nota vindt u een overzicht van de passages die bij uw portefeuille horen.

Kernpunten

Kamerbrief kabinetsreactie Aanjaagteam jaarrapportage, OVV-rapport, SER-onderzoek, IBO-arbeidsmigratie

- In de Kamerbrief wordt op hoofdlijnen gereageerd op het SER-advies, het IBO Arbeidsmigratie en het OVV rapport. Aansluitend wordt ingegaan op vier hoofdthema's: gericht en selectief migratiebeleid, aanpassingen arbeidsmarktbeleid, arbeidsbesparende technologie en onderbenut arbeidspotentieel en het versterken van de positie arbeidsmigranten. Deze thema's komen ook terug in de adviezen en sluiten aan bij het regeerprogramma.
- De brief licht toe wat de inzet van het kabinet is op deze arbeidsmigratiethema's en waar in de adviezen nog wordt geadviseerd om stappen extra te zetten. Veel van de aanbevelingen in het IBO en SER-advies

Uiterlijk bij

5 november 2025

Bijlage(n)

- 1 Stand van zaken moties en toezeggingen
- 2 Monitor voortgang aanbevelingen Aanjaagteam
- 3 Appreciatie aanbevelingen uit het OVV-rapport

liggen in lijn met een aantal door het kabinet ingezette acties. Keuzes op het terrein van de arbeidsmarkt of fiscaliteit liggen bij een volgend kabinet.

- We hebben gekozen voor een uitvoerige reactie, omdat er in korte tijd belangrijke rapporten over arbeidsmigratie zijn verschenen waarop u in het commissiedebat op 11 september jl. heeft toegezegd te zullen reageren. Daarnaast informeren wij jaarlijks de Tweede Kamer over de voortgang op alle aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten. Hiervoor is gekozen om alles samen te voegen in één brief.

Datum
31-10-2025

Onze referentie
2025 [REDACTED]

Moties en toezeggingen (bijlage 1)

- In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de moties en toezeggingen die betrekking hebben op het arbeidsmigratie beleid, inclusief de stand van de uitvoering.

Monitoringsoverzicht - Voortgang uitvoering aanbevelingen Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten (bijlage 2)

- De monitor geeft per aanbeveling de status van uitvoering weer: afgerond, doorlopend, in uitvoering, in uitvoering vertraagd of ernstige obstakels.
- Er wordt ingegaan op de maatregelen over werk, registratie, huisvesting, zorg en welzijn, handhaving en toezicht en informatievoorziening en dienstverlening.
- In totaal zijn er 41 maatregelen gemonitord:
 - 9 met de status 'afgerond'
 - 19 maatregelen 'in uitvoering'
 - 7 maatregelen 'doorlopend'
 - 4 maatregelen 'in invoering, vertraagd'
 - 1 maatregel met de status 'ernstige obstakels'.
- De maatregel met de status 'ernstige obstakels' gaat over de integratie van de private keurmerken SNF en AKF. De gesprekken hierover liggen op dit moment stil vanwege de inhoudelijke verschillen over de norm voor seizoenshuisvesting. Eerst wordt gekeken naar de mogelijkheden die er zijn om de normen verder aan te scherpen, ook op huisvesting voor het seizoen. Als hier voldoende voortgang op is wordt gekeken of de gesprekken over de integratie van de keurmerken kunnen worden hervat.

Reactie op OVV-rapport 'Veiligheid arbeidsmigranten' (bijlage 3)

- Het OVV-rapport concludeert dat de veiligheid van arbeidsmigranten onder druk staat door een combinatie van risicofactoren zoals werk in risicovolle sectoren, taalproblemen, slechte huisvesting en beperkte toegang tot zorg.
- In de appreciatie onderschrijft het kabinet het belang van betere bescherming en veiligheid voor arbeidsmigranten. De aanbevelingen sluiten aan bij eerder gezette stappen, waaronder het arbeidsmarktpakket, de Arbovisie 2040, het wetsvoorstel meld- en vergewisplicht en het versterken van verantwoord opdrachtgeverschap.
- In de bijlage 3 wordt per aanbeveling een appreciatie gegeven.

Appreciatie rapport Intelligence Group – cijfers arbeidsmigranten

- In verschillende media was er op 27 oktober jl. aandacht voor het gepubliceerde rapport van de Intelligence Group.
- Dit rapport stelt dat de totale populatie arbeidsmigranten niet 700.000 is, zoals in het IBO Arbeidsmigratie werd vermeld, maar ruim 1,7 miljoen.
- Het belangrijke verschil zit hierin dat de Intelligence Group het aantal arbeidsmigranten bepaalt op basis van arbeidsparticipatie en nationaliteit, niet

op migratiemotief, zoals vastgesteld door het CBS. Daardoor worden ook werkende asielmigranten, Oekraïners, gezinsmigranten en studiemigranten meegerekend, naast de daadwerkelijke arbeidsmigranten, naast de groep die op basis van hun werkvergunning of afgeleide migratiedoel na binnenkomst (in geval van EU-migranten) als arbeidsmigrant worden gedefinieerd door het CBS.

- Het IBO Arbeidsmigratie benoemt dat er 31 december 2022 circa 1,5 miljoen mensen in Nederland werkzaam waren als werknemer die afkomstig waren uit een land buiten Nederland.
- De Intelligence Group komt op 1,6–1,8 miljoen arbeidsmigranten op basis van andere bronbestanden, definities en gebruikte jaartallen.
- Ook rekent de Intelligence Group daarbij ten onrechte een groep mee van circa 100.000 derdelanders die illegaal te werk zijn gesteld en in het RNI zijn ingeschreven. Dit is een overschatting. Bovendien zijn deze werkenden (illegaal tewerkgesteld of niet) zichtbaar in de cijfers van de polisadministratie en dienen daarom niet separaat opgeteld te worden.
- Ten slotte rekent de Intelligence Group grensarbeiders mee in de berekening.

Datum
31-10-2025

Onze referentie
2025-

Relevante passages voor de staatssecretaris

In bijgevoegde stukken betreffen de volgende onderwerpen uw portefeuille:

- Wetsvoorstel meld- en vergewisplicht (concept Kamerbrief, bijlage 2 en bijlage 3);
- Eenmalige verhoging en daarna jaarlijkse indexatie boetes Arbowet en ATW (concept Kamerbrief);
- Toegang tot Arbozorg en verantwoord opdrachtgeverschap/Arbovisie (bijlage 3);
- Verbetering cijfermatig inzicht (on)veiligheid arbeidsmigranten op werk (bijlage 3);
- Motie Saris (NSC) over arbeidsongevallen arbeidsmigranten (bijlage 4);
- Afdoening van uw toezegging om de TK te informeren over de stand van zaken van de acties van de Arbeidsinspectie bij pakkeetsorteercentra (bijlage 4).

Toelichting:

- Wetsvoorstel meld- en vergewisplicht: dit wetsvoorstel is aanhangig bij de TK. De TK heeft een verslag ingediend. Wij zijn bezig met Nota nav Verslag. De tekst bevat geen nieuwe informatie voor de Tweede Kamer.
- Boetes Arbowet en ATW: op 9 juli jl. is aan de Kamer gemeld dat verkend zou worden of indexatie plaats moet vinden voor Arbowet- en regelgeving en de Arbeidstijdenwet.¹ Op 14 oktober jl. bent u akkoord gegaan met het nog nader uit te werken voorstel om deze boetes eenmalig te verhogen en daarna jaarlijks te indexeren. In bijgaande brief wordt dit gemeld aan de TK.
- Arbovisie: het betreft de punten verantwoord opdrachtgeverschap en arbozorg uit de Arbovisie. De hier opgenomen teksten komen overeen met de concept Kabinetsreactie op het Tweede SER advies *Gezond en Veilig Werken door effectieve regels en preventie*.
- Voor het cijfermatig inzicht in de (on) veiligheid van arbeidsmigranten op het werk wordt ingegaan op de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) en de monitor Arbeidsongevallen van de Arbeidsinspectie.
- De motie Saris roept op tot intensivering van toezicht en sancties bij onveilige arbeidsomstandigheden voor arbeidsmigranten en een nationaal programma

¹ Kamerstukken II, 2024–2025, 36 600 XV, nr. 114.

veiligheidscultuur op de werkvloer. In de reactie staat dat de Arbeidsinspectie vanwege het risicogerichte toezicht bij uitstek rekening houdt met factoren waar kwetsbare werkenden zoals arbeidsmigranten mee te maken hebben. Verder verwijst de reactie naar de Arbovisie en een nationaal programma daarmee niet nodig is.

Datum
31-10-2025

Onze referentie
2025-

Proces

- De concept Kamerbrief (inclusief bijlagen) is besproken in de regiegroep van 5 november. Het hoofdcommentaar was dat de brief niet inhoudelijk ingaat op de adviezen van de SER en welk nieuw beleid wordt ingezet. In de Regiegroep is toegelicht dat dit aan een nieuw Kabinet is en de het huidige Kabinet doorwerkt binnen de grenzen van haar mandaat. De Regiegroep begreep dit. Het mondelinge commentaar van de Regiegroep is verwerkt in de huidige versie.
- Wij streven ernaar de stukken te agenderen voor de Raad Asiel en Migratie (RA&M) van 2 december en de ministerraad van 5 december, zodat de verzending aan de Tweede Kamer voor het kerstreces kan plaatsvinden.
- Input van verschillende departementen zijn in de brief verwerkt: BZK, VRO, FIN, EZ, AenM, LVVN en OCW. Opmerkingen van ASEA, G&VW en de Arbeidsinspectie zijn in deze versie verwerkt.
- De conceptbrief wordt voorafgaand aan de RA&M ook besproken in het IDAM (12-11-25) en de ACAM (18-11-2025).

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie
1	Concept Kamerbrief voortgang arbeidsmigratiebeleid en reactie op het IBO, SER-advies en OVV-rapport	Ter info
2	Stand van zaken moties en toezeggingen	Ter info
3	Monitor voortgang aanbevelingen Aanjaagteam	Ter info
4	Appreciatie aanbevelingen uit het OVV-rapport	Ter info

Aan

Minister van SZW

nota

Informatie over wijzigingen brief

TER INFORMATIE

Directie

Datum
01-12-2025

Onze referentie
2025- [redacted]

Opgesteld door

Bijlage(n)
0

Aanleiding

De Kamerbrief voortgang arbeidsmigratiebeleid en reactie op het IBO, SER-advies en OVV-rapport is op basis van uw opmerkingen aangepast. Ook hebben wij enkele passages over de voortgang van de aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten verwijderd omdat deze zijn toegevoegd aan de brief over de inhoudingen huisvestingskosten op het minimumloon. Hierbij leggen we u een aangepaste versie van de brief voor.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met deze versie van de Kamerbrief inclusief bijlagen inbrengen in de Ambtelijke Commissie Asiel en Migratie (ACAM) van 17 november?
- Wil staatsecretaris Nobel de brief mede ondertekenen? Er zijn een aantal passages in de brief en bijlagen die de portefeuille van de staatssecretaris betreffen. Zie vorig nota.

Kernpunten

- Om de ACAM van 17 december te halen moeten wij de stukken op 10 december toesturen. Graag ontvangen wij daarom uiterlijk 10 december uw reactie.
- We hebben uw opmerkingen verwerkt en de brief ingekort. We hebben minder nadrukkelijk genoteerd dat keuzes in de economie aan een volgend kabinet zijn. We hebben dit nu nog wel in de conclusie laten staan aangezien de sociale partners benadrukten dat zij met een volgend kabinet inhoudelijk over de adviezen van de SER en het IBO in gesprek willen gaan en hoopt dat dit kabinet daar ook het belang van inziet. Mocht u dit alsnog weg willen halen, horen wij het graag.
- Eerder was verzocht om deze brief voor het kerstreces te sturen, zoals toegezegd aan de Kamer. U hebt aangegeven dat snelle verzending van de brief geen verplichting is, daarom is de vorige versie niet ingebracht in de ACAM van 19 november maar wordt de brief, indien u akkoord gaat, geagendeerd in de ACAM van 17 december 2025. Daarna zal de brief in de Raad Asiel en Migratie worden besproken voordat het naar de Ministerraad gaat. We streven naar een versturing van de brief uiterlijk half februari.
- De vorige versie van de brief is besproken in het Interdepartementaal Directeurenoverleg Asiel en Migratie. Opmerkingen van EZ en FIN zijn hierin verwerkt.

- In bijlage 1 (moties en toezeggingen) zijn twee moties van de afdeling IZ toegevoegd. Deze tekst is geel gearceerd zodat duidelijk is welke tekst nieuw is.

Datum
01-12-2025

Onze referentie
2025-

BRIEF ONDERTEKENEN

Aan

Minister van SZW

nota

Nota Kamerbrief Arbeidsmigratie aanbieden MR

Datum
14 januari 2026

Onze referentie
2026- [redacted]

Opgesteld door
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Uiterlijk bij
14 januari 2026

Bijlage(n)
4

Aanleiding

- Afgelopen periode zijn verschillende rapporten over arbeidsmigratie gepubliceerd: IBO, SER-advies en OVV-rapport. U heeft de TK toegezegd om een kabinetsreactie op het IBO en het OVV-rapport te sturen.
- Bijgevoegd vindt u de kabinetsreactie die is afgestemd met de Ambtelijke Commissie Asiel en Migratie, het Interdepartementaal Directeurenoverleg Asiel en Migratie en in de Regiegroep. U heeft op eerdere versies van de brief meegelezen. Middels deze nota verzoeken we u de Kamerbrief te agenderen voor de MR.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord met agendering van de Kamerbrief inclusief bijlagen voor de MR van vrijdag 30 januari 2026? Daarmee wordt de Raad Asiel en Migratie overgeslagen (AZ is daarmee akkoord).
- Zo ja, kunt u bijbehorend aanbiedingsformulier voor de Ministerraad uiterlijk dinsdag 20 januari ondertekenen?

Kernpunten

- Het is niet zeker of de aankomende Raad Asiel en Migratie van 27 januari plaatsvindt aangezien deze Kamerbrief het enige stuk is. AZ heeft daarom akkoord gegeven om de Raad Asiel en Migratie over te slaan en de brief direct te agenderen voor de MR. De brief kondigt geen nieuw beleid aan waardoor wij u adviseren het stuk meteen in de MR te agenderen.
- Op 17 december is de Kamerbrief besproken in de schriftelijke ronde van de Ambtelijke Commissie Asiel en Migratie. A&M, EZ en FIN gaven de suggestie om steviger te verwoorden waar een volgend kabinet op moet inzetten. Zij stelden voor om vaker te verwijzen naar welke keuzes aan een volgend kabinet zijn. Deze opmerkingen hebben wij niet overgenomen, om de focus te houden op wat dit kabinet doet, zoals u eerder heeft aangegeven. Andere tekstuele suggesties zijn wel overgenomen.
- Op verzoek van de directie S&I is de tekst over het beter benutten van onbenut arbeidspotentieel iets uitgebreid.
- Passages die zijn aangepast of toegevoegd sinds de laatste keer dat u de brief heeft gelezen zijn geel gearceerd.

Dank +
afhandels!

Bijlagen

			Datum
			14 januari 2026
Volgnummer	Naam	Actie	Onze referentie
1	Aanbiedingsformulier MR Kamerbrief Arbeidsmigratie	Ondertekenen	2026-
2	Kamerbrief Arbeidsmigratiebeleid en reactie op het IBO Arbeidsmigratie, SER-advies Arbeidsmigratie en OVV-rapport.	Na ondertekenen aanbiedingsformulier, inbrengen MR	
3	Bijlage 1: Stand van zaken moties en toezeggingen	Na ondertekenen aanbiedingsformulier, inbrengen MR	
4	Bijlage 2: Appreciatie aanbevelingen OVV-rapport	Na ondertekenen aanbiedingsformulier, inbrengen MR	

BRIEF ONDERTEKENEN

Datum
22 januari 2026

Onze referentie
2026- [redacted]

Opgesteld door

Bijlage(n)
De Kamerbrief
Arbeidsmigratiebeleid en
reactie op het IBO-
arbeidsmigratie, het SER
arbeidsmigratie advies en het
OVV rapport

Bijlage 1: de stand van zaken
moties en toezeggingen

Bijlage 2: appreciatie van de
aanbevelingen van het OVV-
rapport.

Aan

Minister van SZW

nota

Nota versturen Kamerbrief Arbeidsmigratiebeleid en
bijlagen naar de TK

Aanleiding

Op 30 januari is de Kamerbrief Arbeidsmigratiebeleid besproken in de
Ministerraad. U heeft nu het mandaat om de stukken aan de Kamer te doen
toekomen. Middels deze nota bieden wij u de stukken aan.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord met verzending van de stukken aan de Tweede Kamer?

Kernpunten

Bij deze nota treft u de volgende stukken:

- De Kamerbrief voortgang arbeidsmigratiebeleid en reactie op het IBO
arbeidsmigratie, het SER-advies arbeidsmigratie en het OVV rapport over
veiligheid voor arbeidsmigranten
- Bijlage 1: de stand van zaken moties en toezeggingen met betrekking tot
arbeidsmigratie
- Bijlage 2: appreciatie van de aanbevelingen van het OVV-rapport.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	De Kamerbrief voortgang arbeidsmigratiebeleid en reactie op het IBO arbeidsmigratie, het SER-advies arbeidsmigratie en het OVV-rapport over veiligheid voor arbeidsmigranten	Versturen naar de Tweede Kamer	
2	Bijlage 1: de stand van zaken moties en toezeggingen met betrekking tot arbeidsmigratie	Versturen naar de Tweede Kamer	
2	Bijlage 2: appreciatie van de aanbevelingen van het OVV-rapport.	Versturen naar de Tweede Kamer	
3	OPENBAARMAKEN 1 Nota aanbidding conceptbrief MSZW	Versturen naar de Tweede Kamer	
4	OPENBAARMAKEN 2 Nota voor agendering van de Kamerbrief in ACAM	Versturen naar de Tweede Kamer	
5	OPENBAARMAKEN 3 Nota voor agendering van de Kamerbrief in MR	Versturen naar de Tweede Kamer	

Datum
22 januari 2026

Onze referentie
2026-